

Christa Bonde, formand for Caritas Danmark:

Beretning til årsmødet i Caritas Danmark den 7. oktober på Hornstrup Kursuscenter ved Vejle

Caritas Danmark 70 år

I år er det 70 år siden, Caritas Danmark blev stiftet af Pastor Ballin. 70 år er ingen alder for en kirkelig organisation, hvis rødder rækker tusinde år tilbage i historien! Selv med Kirkens øjne er det alligevel bemærkelsesværdigt. For Caritas Danmark kom til før så mange andre, og var blandt de ni stiftende organisationer bag Caritas Internationalis, der blev stiftet i 1951.

Pastor Ballin var foregangsmand. I efterkrigstidens Danmark fandt han, at Den katolske Kirke burde gøre noget for de over 200.000 tyske flygtninge i Danmark. Fra 1947 - fra præstegården i Brønshøj - ledte pastor Ballin Caritas-arbejdet sammen med frivillige hjælpere. Faktisk skal vi helt frem til 1984 før Caritas fik sin første ansatte. I dag har vi 17!

Arbejdet gjaldt i første omgang de tyske flygtninge i Danmark. Et interessant perspektiv, at Kirken med pastor Ballin tog denne udfordring op. Tankevækkende, hvor mange flygtninge Danmark kunne og måtte huse dengang, når man tænker på den aktuelle udlændingedebat. Og spændende, at Caritas Danmarks nationale arbejde i dag har fokus på flygtninge. Desuden har Caritas Internationalis netop skudt en global kampagne om modtagelsen af flygtninge og migranter i gang. "Share the Journey" er budskabet og navnet på kampagnen. Del rejsen. Vi skal høre mere om selve kampagnen senere på årsmødet.

Flygtninge og migranter, respekt og solidaritet

Der kan være mange grunde til, at mennesker må flygte eller rejse for at få bedre muligheder i livet. Mellem lande og internt. Langt og kort sådan rent geografisk. Mange har forsøgene været for at regulere det, der både kan have karakter af flugt og af folkevandringer.

Regeringen har et særligt fokus på flygtninge og migration i sin nye udviklingspolitiske strategi, der er blevet til i en tid, hvor bådflygtningene eller migranterne i Middelhavsområdet er en fortsat realitet. Det samme er EU's afmagt i forhold til som fællesskab at finde nogle fornuftige svar på de udfordringer, mennesker står overfor. To år efter EU's omstridte plan om fordeling af 160.000 flygtninge i unionen blev søsat, er bare 30.000 flygtninge kommet videre fra Italien og Grækenland. Det er både et udtryk for afmagt og mangel på solidaritet i unionen!

Vi skal møde alle mennesker med respekt og anerkendelse, uanset hvem næsten er. Det gælder flygtninge og migranter, som vi skal byde velkommen. Om asylansøgeren så får asyl, om migranten får mulighed for at finde et arbejde og et grundlag for en fremtid i Danmark, er en anden sag. Flygtninge har særlige rettigheder, som rækker klart ud over de muligheder, og jeg understreger muligheder, som migranter generelt har, hvor forskellige de end er i forhold til, om man f.eks. er EU-borger. Opholdsstatus må imidlertid ikke have betydning for, hvordan vi umiddelbart møder mennesker

Humanitært og åndeligt armod i Danmark

Der er i den sammenhæng grund til fortsat at være kritisk over for regering og folketing, når det gælder afskaffelsen af modtagelsen af såkaldt FN-kvoteflygtninge fra lejre. Ligeså, når der går udlændingedebat i spørgsmålet om såkaldt utryghedsskabende tiggeri!

I dag kan tiggere, danske som udenlandske, få 14 dages fængsel uden forudgående advarsel for at sidde med en kop foran sig. Kører man over for rødt får man måske et klip i kørekortet. Straffen for tiggeri er helt ude af proportioner, og det er ikke kønt, når regeringen og flertallet i folketinget til stadighed kappes om at stramme op på udlændingepolitikken ved f.eks. at slå politisk mønt på tiggere.

Caritas må mane til besindighed og anstændighed samt kræve respekt for menneskerettighederne, herunder de grundlæggende frihedsrettigheder i forhold til at tro og tale.

I vores internationale arbejde er der mange gange fokus på, at det såkaldte humanitære rum i disse år indskrænkes for NGO'er og religiøse organisationer, hvis man kritiserer regimer og regeringer, der knægter menneskerettighederne. Der er grund til bekymring internationalt. F.eks. i forhold til de mange kristne, der ikke mindst i Mellemøsten bliver presset og truet. For kristne er Mellemøsten ren eksodus! Men der er så sandelig også grund til at være bekymret og gå op imod det humanitære og åndelige armod, som vores eget land er præget af i disse år, hvor rettigheder og frihed er på spil.

Regeringens finanslovsforslag og fjernelsen af moms kompensationsordningen for en lang række organisationer kan opfattes som et forsøg på at lukke munden på et kritisk civilsamfund og ikke mindst at sætte kirkelige og religiøse samfund på plads. Det harmonerer slet ikke med, at regeringen samtidig forsøger at tale for flere frivillige, og at civilsamlundsorganisationer i højere grad skal påtage sig opgaver i forhold hjælpe mennesker i vort samfund. Bl.a. for at fremme venskaber og netværker og modvirke ensomheden, som er et kæmpe problem i vores samfund. Det er godt, at regeringen har lyttet til den overvældede kritik og har taget forslaget af bordet for 2018.

Vi adresserer disse overordnede perspektiver med reference til både nogle internationale udfordringer og til problemstillinger, der vedrører vores eget land: Som Caritas er vi forpligtet på helheden. I takt med at det nationale arbejde tager form må vi naturligt forhold os til de politiske spørgsmål, der knytter sig til dette arbejde og bringe Kirkens sociallære i spil mere generelt for at få et mere menneskeligt samfund og et værdiskifte.

Det var baggrunden for, at Caritas Danmark forrige år forholdt sig til au-pair-ordningen. Og det er baggrunden for, at vi i den kommende tid også vil se på nogle af de politiske spørgsmål, der knytter sig til udlændingeområdet.

Caritas Center Stenosgade

Det var en stor glæde, at Caritas Center Stenosgade endelig åbnede den 8. september med messe og reception i Jesu Hjerter Kirke på Vesterbro i København. Biskop Czeslaw var i front og rigtig mange var med ved denne festlige markering. Det har været et langt tilløb, og vi var ved at miste momentum undervejs fordi ombygningen i Stenosgade har trukket ud. Ja, ombygningen pågår lidt endnu.

Men Caritas Centeret er etableret, og den åbne rådgivning målrettet familier er små småt i gang. Der er også et tilbud om stilhed og bøn etableret i et samarbejde mellem Jesu Hjerter Kirke og Caritas. Stilhed og bøn er ikke et typisk Caritas tilbud, men som Stine Riegels, tovholderen på tilbuddet, siger det: "Hjælpearbejde handler ofte om at bidrage med noget, det enkelte menneske mangler: Mad, vand; rettigheder; tag over hovedet; uddannelse, lægehjælp etc. Da vores samfund er fattigt på stilhed, vil vi gerne bidrage med muligheden for et stille rum for den enkelte".

Dermed repræsenterer tilbuddet det, som vi også fra bestyrelsens side gerne ser fremmet i Caritas arbejdet: At vi skal se på det hele menneske i vort arbejde som en del af Kirken. Og vi vil også gerne være med til at fremme, at katolikker gennem Caritas arbejde kan praktisere troens liv. Derfor holder vi også en efterårsretræte på Aasebakken, hvor temaet er "Når Guds kærlighed præger tro og liv". Caritas Center Stenosgade og samarbejdet med Jesu Hjerter Kirke og de storkøbenhavnske sogne skal også pege i samme retning. Caritas er jo en del af Kirken.

Der har også været afviklet et informationsmøde for aupairs i regi af Au Pair Network i Center Stenosgade. Samarbejdet mellem Kirkernes Integrationstjeneste og Fagforeningen FOA fortsætter efter en periode med meget stor bevillingsmæssig usikkerhed. Aktiviteterne i 2017 har derfor primært været koncentreret om rådgivning og mindre om de informationsmøder og sociale aktiviteter, som Caritas har ansvaret for.

Caritas Center Stenosgade vil komme til at rumme tilbud om foredrag – der var et tilbud torsdag med Dr. Jjuuko fra Uganda, som vi får fornøjelsen at høre senere i dag - samt café-lignende aktiviteter for forskellige målgrupper. Der er jo gode muligheder for at kokkerere. Centeret skal have lov til at vokse nedefra med frivillige som drivende kraft.

Centeret skal være forankret i sognene på tværs i Storkøbenhavn og komplementerer den indsats, de enkelte sogne gør. Sammen kan sognene noget mere og givetvis også tiltrække nye kræfter til aktiviteter end de, der er kendte. Endelig vil vi også afvikle PREP-kurser i Centeret.

Frivillige aktiviteter

Kursusaktiviteterne med Opdag Caritas – næste gang på Ømborgen i november - bringer ny inspiration og motiverer flere til at gøre en indsats lokalt. Vi ser det ganske vist ikke direkte på projektsiden eller på ansøgningerne til diakonipuljen. Uanset projekttallet, så ved vi med sikkerhed, at mange har lyst til at engagere sig, når muligheden byder sig.

Sakramentskirken og Sankt Ansgar Kirke i København gik sammen om at arrangere et modeshow og loppemarked i Verdenskulturcenteret på Nørrebro til fordel for et Caritas projekt i Uganda. Mange og især unge var engageret, herunder elever fra designskolen i København samt frivillige modeller, der bar de studerendes tøjcreationer og gik på catwalken. Ikke set før i Caritas! Det var en sand fornøjelse for øjet, ligesom smagsoplevelsen var stor i forhold til det, frivillige havde tryllet frem til at spise og drikke. Nu gælder det om at fastholde de unges engagement.

Verdens Bedste Nyheder og FN's bæredygtighedsmål

Igen i år var Caritas talstærk repræsenteret i forbindelse med Verdens Bedste Nyheder. Over 200 frivillige deltog og havde ansvaret for 11 uddelingssteder. Det sender alt andet lige Caritas til tops på engagement denne dag, hvor 1500 frivillige i alt var på gaden i hele Danmark. Tak for jeres engagement på dagen, som jo ikke kun er for sjov, selvom morgeneventen kalder på mange smil på banegårde og gågader: Det handler om, at FN's verdensmål er vores mål. At vi vil bekæmpe fattigdom. At vi vil holde os selv, vores medborgere, regering og folketing fast på målsætningen og de 17 delmål.

Vi arbejder også gennem netværket med FN's bæredygtighedsmål gennem Caritas Europa, hvis aktiviteter, vi støtter. Caritas i England, CAFOD, er desuden i gang med et arbejde, der ser på sammenhængen mellem FN-målene og Laudato Si. I begge tilfælde støtter Caritas med midler fra udenrigsministeriet.

Brobyggere fra Myanmar og rhohingay-folket på flugt

Sidste år i oktober og november havde Caritas Danmark besøg af brobyggere fra Myanmar, Marcel og Joseph. De besøgte mange sogne og skoler over hele landet. 3500 personer mødte dem og omvendt. De kunne fortælle om det arbejde, Caritas i Myanmar gennemfører. Ofte er det under meget vanskelige omstændigheder både i forhold til det politiske og militæret samt etniske og religiøse konflikter, klima og geografi! Det ikke let!

Helt aktuelt er situationen i delstaten Rhakine i Myanmar dybt tragisk. En halv million rohingayer er flygtet, de fleste til Bangladesh. Flere end to hundrede landsbyer er brændt af! Det står meget stærkt på min nethinde, fordi jeg selv besøgte Myanmar i 2014 samt lejre i Thailand med flygtninge fra netop Myanmar.

Det er svært at sætte ord på ondskab, der ødelægger menneskers liv. Det er svært på afstand at være vidne til, hvordan menneskeværd trædes under fode. Hvor den politiske ansvarlighed virker ikkeeksisterende, selv når den bæres af "ikonet" Aung San Suu Kyi.

Pave Frans er ikke en politisk leder. Men den hellige fader er ikke desto mindre en af de få personer i verden med en moralsk stemme, der rækker ind i det politiske, når det gælder respekt, fællesskab og solidaritet. Lad os håbe, at pavens besøg i Myanmar sidst på måneden og efterfølgende til Bangladesh, kan være med fremme en fredelig løsning på de trængsler, som rohingay-folket og andre befolkningsgrupper lider under i de to lande.

Mange skoler havde sidste år besøg af brobyggerne Marcel og Joseph. Katolske skoler samler penge ind til Caritas arbejde i Myanmar. Det ser ud til at blive et flot resultat. Den aktuelle situation i Myanmar gør dybt indtryk på mange lærere og elever. Det ved jeg fra et skoleledermøde i forrige uge.

Indsamlinger og bestyrelsens arbejde med strategier

Indsamlingsmæssigt har vi de seneste år oplevet en markant fremgang, når det gælder juleindsamlingerne. Fasteindsamlingen i år var jo også god, mens vi p.t. ikke kender resultatet af kollekten i august.

Bidragene fra privatpersoner er afgørende for Caritas som organisation. Det er forudsætningen for at andre midler kan søges og fremme de indsatser, vi gennemfører internationalt med støtte fra især Udenrigsministeriet. Vores basisdrift skal vi selv skaffe midler til – og til de projekter, vi selv vil sætte i søen gennem øremærkede indsamlinger eller de frie midler vi har. Derfor har vi også løbende fokus at få styrket vores egen indsamlingskapacitet. Det positive er, at den er relativt stabil. Udfordringen er, hvordan vi gradvist øger den. Både i forhold til private bidragydere, men også i forhold til andre såkaldte institutionelle donorer end Udenrigsministeriet og de katolske fonde, som vi glæder os over til stadighed støtter Caritas.

Bestyrelsen beskæftiger sig med både fundraising og kommunikation, ja, med Caritas Danmarks strategiske prioriteter i det hele taget. Det er nemlig bestyrelsen, der godkender de overordnede strategier for organisationen og dermed også det arbejdsgrundlag, som sekretariatet virker ud fra. Tidligere i år behandlede og godkendte bestyrelsen den internationale strategi. Snart følger den overordnede strategi og strategierne for fundraising og kommunikation. Årsmødet har mulighed for at give sit besyv med i den efterfølgende debat og gruppearbejdet senere i forhold til, hvad Caritas skal prioritere fremadrettet.

Strategisk Partnerskabsaftale med Udenrigsministeriet

Den internationale strategi blev til i lyset af Caritas Danmarks ansøgning om at blive strategisk partner med Udenrigsministeriet. Den ansøgning har fyldt meget i det forgangne år rent arbejdsmæssigt. Og det lykkedes! Efter en prækvalifikationsrunde og indsendelse af endelig ansøgning, hvor Caritas som andre blev målt på 16 områder, blev en strategisk partnerskabsaftale indgået med Udenrigsministeriet for perioden 2018-2021. 40 millioner kroner om året dækker aftalen - eller samlet over fire år 160 millioner kroner. Det er virkelig mange penge, som vi kan hjælpe rigtig mange mennesker for. Det er samlet et næsten uændret bevillingsniveau – lidt større – i forhold til 2017.

De 40 millioner kroner fordeler sig med kr. 22 millioner til det humanitære område og 18 millioner til udvikling. Altså mere til nødhjælp og mindre til udvikling i de kommende år i forhold til 2017. For så vidt angår udviklings siden er det lidt skuffende så meget desto mere, som at Caritas i 2016 i lighed med alle andre danske udviklingsorganisationer med rammeaftale blev ramt af besparelser.

I det lys går vi på udviklingssiden på bare to år fra kr. 29,4 millioner til kr. 18 millioner. En nedgang på næsten 40 %!

På nødhjælpsiden er stigningen til gengæld mere end 20% på de to år. Og på dette område er der også mulighed for at søge om ekstraordinær støtte til prioriterede kriser.

Partnerskabsaftalen er en fantastisk mulighed for Caritas. Både i forhold til et mere direkte og strategisk samarbejde med Udenrigsministeriet, som navnet antyder, og i forhold til de opgaver vi løser gennem vores netværk både på internationalt og europæisk niveau. Sidst men ikke mindst i forhold til vores partnere i udviklingslandene og de kriser, som vi er involveret. De er forudsætningen for, at vi når ud og skaber udvikling og håb for fattige og hjælper humanitært.

Men forudsætningen er selvfølgelig, at vi har dygtige folk på bolden på sekretariatet. Og det har vi. Jeg synes derfor, at årsmødet med applaus skal rette en særlig tak til sekretariatet for, at vi nåede i mål med en partnerskabstale, men også de øvrige resultater i år.

Krav om dokumentation og resultater

Arbejdet fortsætter! Kravene og forventninger til strategiske partnere er store fra ministeriets side, der i øvrigt selv er under pres som følge af nedskæringer på bemandingen. Barren er hævet i forhold til, hvad Caritas Danmark skal levere strategisk og med hensyn til dokumentation af resultater. Vi skal leve op til de standarder, der både gælder inden for Caritas Internationalis, men også generelt for humanitære organisationer, de såkaldte Core Humanitarian Standards. Her er Caritas på vej til at blive certificeret. Endelig: Caritas er den første og eneste danske organisation, der har offentliggjort tal for alle sine projekter og partnere på den internationale platform, IATI. Det kan vi være meget stolte over!

Vi skal arbejde på fortsat at være stærkt placeret i Caritas netværket. International team-leder Betina Gollander-Jensen er blevet formand for CI's humanitære komite.

Vi skal gøre os gældende herhjemme i NGO-miljøet. For godt nok kan vi meget selv, men i fællesskab med andre kan vi mere. I særdeleshed når det gælder om at påvirke myndigheder og det politiske system.

For at øge kvaliteten og effekten af Caritas' indsats, har der i mange år været et skarpt øje på at fokusere indsatsen på få lande. På udviklingssiden har det de seneste år ført til en slankning, der har dog været større end ønsket som følge af regeringens besparelser på NGO'erne. Vi har udfaset programmerne i Bolivia og Niger. Med årets udgang er vi færdige i Zimbabwe og næste år Nordøstindien. Så er der faktisk kun Uganda, Myanmar og Tchad tilbage. Tchad er nyt programland på udviklingssiden, og et meget godt eksempel på en anden strategisk prioritet: At skabe sammenhæng mellem nødhjælp og udvikling.

Det er også grunden til, at vi i Uganda nu arbejder med nødhjælp. En ekstraordinær bevilling fra Udenrigsministeriet har givet os mulighed for at arbejde i Bidi Bidi lejren, der er verdens største

flygtningelejr med over 300.000 flygtninge fra Sydsudan. Så i dag hjælper Caritas i hovedsagen flygtninge i Uganda, Tchad, Niger og Jordan.

På udviklingssiden indgår egenfinansierede udviklingsprojekter som en del af programmerne i de fleste af vores programmer. Det gælder jule- og fasteindsamlingerne, de katolske skolars indsamling samt støtte fra Danmarks Indsamlingen.

Katastrofefonden har i år ydet bidrag til ofre for jordskælv i Peru og en cyklon i det sydlige Zimbabwe. Bidragene fra katastrofefonden er ikke nødvendigvis store: Nogle gange er det først og fremmest solidaritetsbidrag til Caritas organisationer, der står over for særlige udfordringer, som Caritas Danmark ikke selv kan prioritere. Endelig giver katastrofefonden også mulighed for at give et hurtigt og substantielt første bidrag i en katastrofesituation, hvor indsatsen efterfølgende kan forstærkes med UM-midler.

Ny hjemmeside

Det har været et travlt år. Hvornår har det ikke været det? må jeg tilføje. Der er på mange måder mere end nok at tage fat på. Det er jo på den ene side positivt. På den anden side vidner det også om, at der fortsat er alt for mange mennesker, der ikke får mulighed for at leve et liv i værdighed og med mulighed for at realisere det, vi er skabt til.

Vigtigt er det, at vi og andre kan følge med i arbejdet og blive inspireret til selv at gøre noget. Her er vores egne medier vigtige. Dejligt, at vi har fået en ny, flot hjemmeside, som passer til nutidens kommunikationsmidler såsom smartphones. Det har også stor betydning for indsamlingerne og private bidrag fremadrettet, hvor girokortet er ved at have haft sin tid.

Facebook bliver en stadig vigtigere kanal. Caritas Nyt måske også i den forstand, at det jo efterhånden er en luksus at få et ordentligt printmedie i hånden. Vi har fortsat mange gode historier at fortælle og resultater at formidle, og vi skal stille vores erfaringer og viden til rådighed. Giv flere mulighed for at være med.

For mig som formand og for medlemmerne af bestyrelsen gælder det, at vi er taknemmelige over at få lov til at være med. Det er ganske enkelt et privilegium.

Ny revisionsfirma, Deloitte

Som tidligere nævnt har bestyrelsen drøftet strategier i det forgangne år og mange af de spørgsmål, jeg har taget op i denne beretning. Vi har taget stilling til et udbud af Caritas' samlede revisionsarbejder. Bestyrelsen har valgt at lade revisionsfirmaet Deloitte overtage revisionen fra BDO, som vi har haft et mangeårigt samarbejde med. Det er godt med nye øjne på sagerne, og det er også nødvendigt at efterprøve prisen gennem et udbud. Vi ser frem til samarbejdet med Deloitte.

Bestyrelsen fuldtallig

Med valget af Ann-Lise Aasesdatter-Hansen som ny sognerepræsentant i bestyrelsen på sidste årsmøde samt bestyrelsens valg af Sylvie Dauzat som det sjette medlem efterfølgende, så har bestyrelsen været fuldtalligt det meste af arbejdsåret. Der har været afholdt seks bestyrelsesmøder.

Tak til bestyrelsen og Jann Sjursen for et godt og inspirerende samarbejde. Den samme tak vil jeg rette til jer sognerepræsentanter og alle frivillige medarbejdere i Caritas samt medarbejderne på sekretariatet. Sammen gør vi en forskel. Ja, sammen med Kirken og biskop Czeslaw, de katolske skoler og Danmarks Unge Katolikker, vores partnere og Caritas i det hele taget, gør vi en verden til forskel. Lad os glæde os over, vi får lov at være med.

Kirkens DNA

I år er det som indledt 70 år siden, at Caritas Danmark blev stiftet. Uden på nogen måde at ville forklejne pastor Ballins indsats eller den store inspiration han har været for mange og er det fortsat i dag, så er det alligevel rigtigt at sige, at det karitative arbejde allerede var i gang før 1947: Det er jo en del af Kirkens DNA, og det at være kristen. Engagementet vil såmænd også være der i dag uden Caritas. Næppe så organiseret i mange lande eller med den kraft og det kald til tjeneste, som lyder og gøres via Caritas. Men det ville være der...

I Deus Caritas Est peger pave Benedikt herpå ved at sige, at "næstekærlighedsbuddet er indskrevet i selve menneskets natur fra Skaberens hånd". Benedikt understreger endvidere, det er vigtigt, "at de kirkelige kærlighedsgerninger bevarer deres lysende kraft og ikke blot fremstår som en variant af det almene velfærdsvesen".

Endelig siger paven, at det karitative arbejde må bygge på faglighed og professionalisme men også, at dette alene ikke er nok. "Det drejer sig jo om mennesker, og mennesker har behov for mere end blot en teknisk rigtig behandling. Mennesker har brug for menneskelighed", siger vores pave emeritus. Og derfor skal vi også med Benedikts udtryk, "uddanne hjertet".

Der er tale om intet mindre end livslang læring og indsats. 70 år er ikke nok. Må Caritas Danmark arbejde fortsat blive velsignet og brugt i tjenesten for Gud og mennesker som en del af Den katolske Kirke.